

(047.1)
284

631.47: 633.58 (-741.1)

STICHTING VOOR BODENKARTERING
WAGENINGEN
BIBLIOTHEEK

Stichting voor Bodemkartering
Wageningen

Directeur: Prof Dr C.H. Edelman

Rapport no. 265

DE RIETGROEI IN DE SCHUT- EN GRAFKAMPEN

ONDER DE GEMEENTE OLDEMARKT

door Ir J.C.F.M. Haans,

Bodemkundige bij de Stichting voor Bodemkartering

Wageningen, Juni 1951.

CENTRALE LANDBOUWCATALOGUS

0000 0051 5029

JSN 207707.01

INHOUD :

Voorwoord

Hoofdstuk 1 Inleiding

Hoofdstuk 2 De legenda van de kaart

Hoofdstuk 3 Het verloop van de verlanding

Opbouw en begroeiing van kraggen en ribben

Hoofdstuk 4 De rietcultuur

Bijlage De verlandingsstadia van de trekaten in de

Schut- en Grafkampen, schaal 1:5000.

Ieerwoord

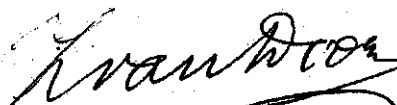
Bijgaand rapport met de bijbehorende kaart werd in opdracht van de Directeur van de N.V. Ontginningsmaatschappij "Land van Vollenhove" vervaardigd om de hoedanigheid van het bestaande rietland en de oppervlakte van het aanwezige hoiland na te gaan.

Het onderzoek houdt verband met plannen om de rietlanden in de Schut- en Grafkampen onder water te zetten, teneinde de rietgroei te bevorderen.

De kartering stond onder leiding van onze medewerker Ir J.C.F.M. Haas, die ook de tekst van dit rapport verzorgde.

De veldwerkzaamheden werden uitgevoerd door de karterder bij de Stichting voor Bodemkartering A.J. Havinga in de maanden Juli en Augustus 1980.

De Adjunct-directeur van de
Stichting voor Bodemkartering

(Z. van Doorn)

Hoofdstuk I

INLEIDING

Het in dit rapport behandelde complex gronden, de Schut- en Grafkampen, is gelegen in de gemeente Oldemarkt, ten zuiden van Ossenzijl. De oostgrens van het gebied wordt gevormd door de Kalenberger Gracht, de westgrens door de Blankenhamer polders. Als zuidgrens is genomen het z.g. Vaargat, dat aan de noordzijde van het gehucht Aalenberg in de Aalenberger gracht uitkomt. De noordgrens loopt iets ten zuiden van de voormalige Zuidwendedijk. De oppervlakte van dit gebied bedraagt ongeveer 1000 ha. Het gehele gebied is boezemland van het Waterschap Vollenhove.

Het is een geheel vlak, moerassig landschap, enkele decimeters beneden N.A.P. gelegen; een oorspronkelijk veenlandschap, dat echter thans zo goed als geheel verveend is. Vóór de verveening bestond het uit een mosveenpakket, ter dikte van 2.5 à 3.5 m, dat rustte op de pleistocene zandondergrond en dat van boven door een dun, humeus kleilaagje was afgedekt. Na de verveening zijn smalle stroken vast land van enkele meters breedte, de z.g. ribben, achtergebleven, met er tussen in waterplassen, de z.g. trekpaten waar het veen weggehaald is, hetgeen veelal tot op het pleistocene zand geschiedde. Deze trekpaten hebben een breedte van ± 10 tot ± 50 m, ze zijn echter zeer lang, overwegend tussen de 500 en 800 m. Gedeeltelijk zijn deze trekpaten nog open water, gedeeltelijk zijn ze dichtgegroeid met allerlei waterplanten, waarvan riet een van de voornaamste is. De wortels van de planten, die aan de verlanding deelnemen, vormen een dicht dooreen gevlochten net, de z.g. kragge. Deze wortelmasse, die zich ongeveer aan de oppervlakte van het trekpat bevindt, bereikt in de oudste verlandingsstadia een dikte van meer dan 0.5 m. De kragge ligt echter enige decimeters lager dan de stroken vast land, de ribben.

Onder de kragge bevindt zich een doorwortelde, zeer waterige bagger. Deze bagger is afkomstig van verslagen veen, afgestorven plantendelen, enz.

Bij latere verlandingsstadia raakt de kragge ook begroeid met opgaand houtgewas.

De ribben bestaan slechts zelden geheel uit ongestoord veen. Meestal zijn ze tijdens de vervening opgebouwd uit de bovengrand van het oorspronkelijke veenprofiel. Het kleidekje daarvan en het bovenste veraarde veen waren ongeschikt voor de turfbereiding. Hieruit bouwde men op een plaats, waar het veen al weggehaald was, een ribbe of zetwal op. Beneden 1,5 à 2 m onder maaiveld treft men in de ribben nog vaak onge-roerd veen aan.

De meeste ribben vertonen een wilde begroeiing van riet, allerlei bladenkruiden en struikgewas. Soms worden ze bemest en leveren dan hooi of worden gebruikt als grasland voor jongvee.

Verlande kragge, die boven de waterspiegel is komen te liggen, is soms ook tot hooiland gemaakt. Daartoe is de kragge wat verhoogd of verstevigd met slootmodder of van elders weggehaald kraggemateriaal. Zulk aangemaakt land ligt wat lager dan de ribben. Het wordt behalve voor hooiland ook wel gebruikt als weide voor jongvee of schapen. De stevigheid ervan is vanzelfsprekend gering.

Het beschreven gebied is zeer ontoegankelijk. Per as is het niet bereikbaar. Langs de Kalenberger Gracht staan de boerderijtjes en daarachter ligt ook het meeste aangemaakte land. Enkele vaarten, die met de Kalenberger Gracht in verbinding staan, vormen de enige toegangswegen tot het gebied.

Naast het kleine veeteeltbedrijf, is vooral het rietnijden belangrijk als middel van bestaan. Het riet speelt een voornamelijk rol bij de verlanding van de trekgraven. In het onderhavige gebied bestaat de begroeiing van het trekgat, wanneer zich daarin een kragge vormt, vooral

uit riet. De kragge ligt dan nog even onder water en dichtstaand, fors riet vormt de hoofdbegroeiing. De kragge groeit langzamerhand hoger op en komt droog te staan. De rietbegroeiing gaat dan achteruit en allerlei bladonkruiden gaan overheersen. Bij nog verdere verlanding en hoger opgroeien van de kragge gaat veenmos domineren, dat op de duur het riet geheel verstikt.

De bij dit rapport behorende kaart van de Schut- en Grafkampen geeft een sterk vereenvoudigd beeld van de verlandingsstadia, waarin de trekpaten verkeren. De ribben zijn niet op de kaart aangegeven, behalve wanneer deze als hooi- of weiland in gebruik zijn.

Er zijn 3 verlandingsstadia onderscheiden: trekpaten met open water of vrijwel open water; kragge met goed producerend, dus zeer dichtstaand riet, kragge met holstaand riet, bladriet, bladonkruiden of in hoofdzaak veenmos. De begroeiing met struiken is met tekens aangegeven. Voorts zijn de bemeste ribben ingetekend, waarnaast vaak aangemaakt kraggeland ligt. Aangezien binnen elk trekpat verschillende verlandingsstadia naast elkaar kunnen voorkomen, kan de begroeiingskaart slechts als globaal beschouwd worden. Het begroeiingstype, dat in een trekpat overheerst is aangegeven.

Bij overzien van de kaart blijkt, dat zich in de westelijke helft het meeste productieve rietland bevindt. Er liggen daar ook nog veel open of bijna open trekpaten, die in de toekomst goed rietland zullen opleveren. De oostelijke helft tegen de Kalenbergergracht is het verste verland. Er ligt daar minder productief rietland, terwijl er ook veel meer hout groeit. Bovendien bevindt zich achter de bebouwing langs de Kalenbergergracht veel aangemaakt land.

Sinds in 1920 de boezembemaling tot stand kwam, is het gebied bezig snel te verlanden en gaat de rietproductie achteruit. Voordien werd het rietland door de onregelmatige boezemstand geregeld overstroomd

en het water meer ververst. De bevorderde de groei van het riet en ging te hoge groei van de kragge tegen.

Het riet uit de Schut- en Grafkampen, het Kalenberger riet, is van zeer goede kwaliteit als dekriet. Vooral nu in de na-oorlogse jaren de rietprijzen goed zijn, wil men trachten, de rietgroei zoveel mogelijk te bevorderen. Daartoe zou dienstig zijn het gebied periodiek te inunderen. Om de uitwerking van dit plan zo goed mogelijk te funderen, werd de op bijgaande kaart aangegeven opname van de begroeiingstoestand gemaakt. In het volgende zullen de verzamelde gegevens uitvoeriger toegelicht worden en ook de rietgroei en de mogelijke verbetering daarvan worden besproken.

Hoofdstuk 2

DE LEGENDA VAN DE KAART

De bij dit rapport gevoegde kaart op een schaal 1:5000 van de Schut- en Grafkampen geeft een overzicht van de verlandingsstadia waarin de trekaten verkeren. Om de kaart niet te ingewikkeld te maken zijn de ribben weggelaten. Wanneer dus twee of meerdere naast elkaar liggende trekaten in ongeveer hetzelfde verlandingsstadium verkeren, zijn ze in één vlak ingekleurd en de tussen liggende ribben niet ingetekend. Wel zijn ingetekend de bemeste ribben, die als hooiland gebruikt worden. Vaak ligt ernaast aangemaakte kraggeland, dat eveneens als hooiland gebruikt wordt en dat dan ook met dezelfde kleur is aangegeven.

De volgende legendapunten zijn op de kaart onderscheiden:

1) Trekaten met open of nog vrijwel open water

Het trekgat verkeert nog in het allereerste stadium van verlanding. Het bestaat geheel uit open water, open water met drijvende waterplanten als krabbescheer, kikkerbeet, waterlilie, enz. of verspreide (plaatselijk al vrij dichte groei) van niet drijvende waterplanten, vooral lisdodden ("thulen"), soms wat riet, pollen biezten, egelskop ("pampels") enz. Het riet wordt hier nog niet of vrijwel niet gesneden.

2) Trekaten met zeer dicht tot vrij dicht staand riet

In deze trekaten heeft zich een kragge gevormd. Is deze nog dun en met een laagje water bedekt, dan groeit hierop fors, dichtstaand riet (soms vormen lisdodden de hoofdbegroeiing). Bij verdere verlanding groeit de kragge hoger op en wordt steviger. Er staat geen water meer op. Het riet komt dan minder dicht te staan en is korter van stengel. Bovendien gaan allerlei onkruiden tussen het riet groeien als varens, winde, poelruit, enz. Van deze kragge komt het meeste en beste riet.

3) Trekaten met hol riet, bladriet, of armelijke vegetatie van veenmossen en bijbehorende planten

De kragge is zeer stevig en hoog opgegroeid. Er groeit nog riet

op, dat echter sterk gemengd is met allerlei bladonkruiden en grassen. Soms kan het nog als dekriet geoogst worden, voor de rest is het bladriet. In de laatste verlandingsstadia gaat veenmos een belangrijke rol spelen. De rietgroei houdt dan vrijwel op, zodat ook bladriet hier niet meer geoogst wordt.

4) Bemeste ribben en aangemaakt land

Als bemeste ribben zijn die ribben aangegeven, die geregeld onderhouden en bemest worden en als hooiland, soms als weiland gebruikt worden. Aangemaakt land is eveneens hooiland, dat ontstaan is door verlande kragge te bemesten en te maaien. Vaak is het ook enigszins opgehoogd.

De onder 5, 6 en 7 genoemde legendapunten, die de mate van houtbegroeiing aanduiden, zijn elk met een apart teken op de kaart aangegeven.

5) Gedeelten met overwegend houtgroei

De kragge en ook de er naast liggende ribben in de verlandingsstadia onder 3 genoemd, zijn overwegend met struikgewas of opgaand hout begroeid. Er tussen in groeit dan meestal nog wel wat bladriet.

6) Gedeelten met vrij veel houtgroei

De kraggen in de verlandingsstadia onder 2 en 3 genoemd, zijn met vrij veel struiken en boompjes begroeid. De waarde als rietland daalt hierdoor.

7) Gedeelten met weinig houtgroei

De kraggen in de verlandingsstadia onder 2 en 3 genoemd, zijn met weinig struiken en bomen begroeid. De waarde van de kragge als rietland gaat er een weinig door achteruit.

Hoofdstuk 5

HET VERLOOP VAN DE VERLANDING, OPGROEI EN BEGROEIING VAN KRAGGE EN RIBBEN

De diepteligging van de pleistocene zandondergrond t.o.v. het maaiwald van de ribben schommelt tussen 2.50 en 3.50 m. De diepte van de trekaten loopt dus, aangezien deze veelal tot op het zand zijn uitgeveend, niet veel uiteen. Op de bodem van het trekgat kan organisch materiaal terecht gekomen zijn door terugstorten in het trekgat van voor turfbereiding ongeschikt materiaal tijdens de vervening of door afslag van de ribben door gelbbeweging in het water van het trekgat. De grootste hoeveelheid van de bagger, met de vorming waarvan de verlanding inzet, wordt echter geleverd door allerlei in het water groeiende planten, vooral wieren. Door afsterven en verrotting ontstaat een zwarte zeer waterige brij, de bagger. Deze bagger komt elk jaar dicht onder het wateroppervlak. In geheel open trekaten, waar men nog geen verlanding zou vermoeden, bevindt zich vaak op een diepte van 75 à 100 cm beneden de waterspiegel al bagger. Daarboven komen dan grote hoeveelheden wieren voor. Wanneer de bagger op ± 100 cm beneden het wateroppervlak voorkomt, beginnen veelal ook waterplanten met drijvende delen te groeien, zoals waterlelie, gele plomp, krabbescheer, enz. Ook deze dragen bij afsterving bij tot de baggervorming. Soms kan een heel trekgat met krabbescheer dichtgroeien.

Is de bagger tot op 50 à 75 cm beneden de waterspiegel gestegen, dan begint de groei van lisdodde, riet en dergelijke planten en daarmee ook de vorming van de kragge. Deze planten wortelen in de bagger en vormen uitlopers ongeveer ter hoogte van het oppervlak van de bagger. Geleidelijk aan vormt zich een vlechtwerk van wortels en wortelstokken, dat naarmate het trekgat meer verlandt, steviger en dichter wordt en de hoogte ingroeit naar de waterspiegel en er boven uit. Na het afsterven verteren de wortels blijkbaar weinig. Ook naar beneden, de bagger in, lopen wortels en daarmee is de kragge stevig verankerd.

In het beginstadium van de kraggevorming overweegt in het al-

als bladriet gesneden. Op de duur komt riet nog slechts spaarsaam voor. De hoofdbegroeiing is dan veenmos met dopheide, veenbes, enz., verder grassen als pijpestrootje, pluimstruisriet enz. Op sommige kraggen overwegen deze grassen, vooral pijpestrootje (ribbehooi).

Zo gauw de kragge "droog" komt, kunnen er struiken of bomen op gaan groeien, zoals wilg, els, berk, gagel, enz. Op kragge waar geregeld riet gesneden wordt, gaat men deze houtgroei tegen.

Het spreekt vanzelf dat althans gedeeltelijk de hierboven geschetste verlandingsstadia in één trek gat naast elkaar voor kunnen komen. Zo ziet men vaak, dat aan de randen het riet holstaat, gemengd met veel bladonkruiden, zodat daar bladriet geoest wordt, terwijl verderop in het trek gat het riet dichtstaat, waarbij de kragge nog met water bedekt kan zijn.

Naarmate het trek gat verder verlandt, is de kragge dikker en steviger. Een jonge rietkragge, nog met water bedekt, heeft een dikte van ongeveer 15 à 25 cm. Naar beneden lopen losse, niet samenhangende wortels in de bagger. Bij een oudere kragge is de wortellaag dikker. Grotere dikten dan ± 50 cm worden vrijwel niet aangetroffen. Wel lopen vanuit het wortelnet talloze wortels in de baggerlaag. Allerlei variaties komen natuurlijk voor. Vrijwel steeds is de kragge echter goed verankerd. Losse, opgesprongen kraggen, zoals die in het zeggeveengebied voorkomen, treft men hier niet aan.

De opbouw van de ribben is kunstmatig. Tijdens de vervening werden ze uit de voor de turfbereiding ongeschikte bovengrond van het oorspronkelijke veenprofiel opgebouwd. Slechts zelden treft men nog kleine stukjes aan met een volkomen ongestoord profiel. Ongeroerd veen bevindt zich veelal op 1.50 à 2 m beneden maaiveld, of grotere diepte. In het algemeen wordt de bovenste meter van het profiel in de ribben naar het westen toe kleiiger. Sommige ribben worden geregeld bemest en gemaaid. Daarop vindt men hooiland. De kwaliteit ervan kan sterk uiteenlopen.

Soms groeit er meer onkruid op dan gras. De hooiopbrengst kan groot zijn, de kwaliteit is maar matig.

Ribben, die aan hun lot worden overgelaten, kunnen een vegetatie krijgen van riet met allerlei bladonkruiden. Hiervan wordt bladriet geoogst. Tussen het riet komen andere grassen voor als rietgras, pluimstruisriet en pijpestrootje; verder onkruiden als winde, poelruit, moerasspirea, leverkruid, enz.

Soms ontwikkelt zich ook een blauwgras vegetatie met bladonkruiden, waarvan pijpestrootje het hoofdbestanddeel vormt. Riet komt dan maar weinig voor. Van een dergelijke ribbe oogst men wel ribbehooi. Soms treft men ook op de kragge een dergelijke vegetatie aan. Ook op de ribben ontwikkelt zich, wanneer deze nooit gemaaid worden, struikgewas en boomgroei. Bramen komen hier veel voor. Verder wilg, els, berk, gagel, enz. Het aangemaakte kraggeland levert eveneens hooiland van slechte kwaliteit. De hoedanigheid van dit hooiland is door de lagere en nattere ligging nog minder dan van de ribben.

Uit de kaart blijkt, dat de minst ver verlande trekaten in het westelijk deel van het besproken gebied voorkomen. Hier begon de vervening blijkbaar het laatst. De verst verlande trekaten liggen in het oostelijk deel. Hier komt ook veel meer houtgroei voor, speciaal op de verst verlande trekaten. Aangemaakt land en bemeste ribben liggen ook in hoofdzaak langs de Kalenbergergracht, waar de boerderijen staan. Ten westen van de Hamsgracht komt dit type eveneens veel voor.

Hoofdstuk 4

DE RIETCULTUUR

Riet, dat uit de Schut- en Grafkampen en naaste omgeving komt, het Kalenberger riet, staat bekend als riet van goede kwaliteit. Het is zeer stevig en taai; wanneer men een dode rietstengel ombuigt, breekt hij niet stuk, er komt een knik in. Het riet is bovendien goed bestand tegen verwerking. De stengel is niet te dik, recht en egaal van dikte.

Riet van minder goede kwaliteit is zachter en brosser. De stengel is dikker, niet mooi recht doch gebogen in de knopen. Bij buigen breekt de stengel direct.

De goede kwaliteit van het Kalenberger riet is waarschijnlijk toe te schrijven aan de voedselarmoede van het milieu, waarin het groeit. De Schut- en Grafkampen zijn een oorspronkelijk mosveengebied (dus oligotrooph), hetgeen een gevolg is van het voedselarme milieu. Riet van een rijkere standplaats, b.v. een zeggeveengebied of uit de N.O. Polder, is van minder goede kwaliteit, zoals hierboven omschreven.

De beste rietkragge is die, waar een laagje water op staat en dus nog jong en weinig stevig is. Deze kragge levert zeer veel riet. Het riet staat in het water, dicht opeen en er komen geen bladonkruiden tussen voor. Naarmate de kragge ouder wordt, hoger opgroeit en dus droger komt te liggen, wordt het riet korter, het staat minder dicht opeen en er staan meer andere planten tussen. Het riet van deze kragge is korter en fijner, maar per bos wordt er evenveel voor betaald. Dat deze oudere kragge als minder goede rietkragge wordt gewaardeerd, komt dus omdat er minder riet vandaan komt. De stand wordt holler naarmate de kragge ouder wordt. Komt op een ver verlande kragge veel hoog opgeschoten onkruid en weinig riet voor, dan wordt het riet samen met de bladonkruiden geoogst als bladriet. Het wordt gebruikt als afdekkingsmateriaal in de bloembollencultuur. Ook van de ribben komt veel bladriet.

Bevinden zich veel lisdodden ("dulen") in het riet, dan levert zo'n kragge 2e soort riet. Dit ^{kan} het geval ^{zijn} op zeer jonge kragge, die in het beginstadium van verlanding verkeert. Bij verdere verlanding gaat het aantal lisdodden meestal snel achteruit. In veel jong kraggeland komen vrijwel geen lisdodden voor.

Lisdodden zonder of met weinig riet worden soms gesneden voor afdekking van hooibulten e.d., soms ook om er rietbossen mee te binden.

Meestal worden de rietbossen gebonden met egelskop ("pampels"), die in de maand Juli gesneden en gedroogd worden.

Eind Juli begint men met het maaien van het ribbenhooi, dat op sommige ribben en kraggelanden groeit. Het hoofdbestanddeel is pijpestrootje. Het wordt vooral gebruikt als afdekkingsmateriaal, evenals het bladriet. Ribbenhooi wordt evenals bladriet slechts dan gemaaid als de prijs goed is.

Bladriet begint men omstreeks half September te maaien. Dekriet wordt gesneden vanaf half December. Eerst het tweede soort riet (met lisdodden), later het eerste soort. Van eerste soort riet wordt verlangd, dat het blad eraf is; flinke stormen zijn hiervoor goed. De stengel kan er wel tegen. Het riet snijden gaat door tot half April. Dan schiet n.l. het jonge riet weer op. Sniijdt men nog later, dan gaan de koppen van het jonge riet af en krijgt men een slechte oogst in het volgende jaar.

Een hoge waterstand is gunstig voor de groei van het riet. De kragge moet bedekt zijn met water. Vooral verversing van het water is belangrijk. Wanneer langs een kragge een sloot loopt, ziet men steeds, dat daar het riet dichter en forser is dan verder de kragge op. Ook met het oog op nachtvorsten is een hoge waterstand belangrijk. Op droge kragge kan de nachtvorst veel schade aan de jonge spruiten doen en de opbrengst belangrijk doen dalen.

Omstreeks Augustus spruit het riet voor de tweede keer. De stand wordt nog iets dichter. Deze spruiten worden niet zo fors als de

eerste. Men noemt dit het etgarderiet.

Aan onderhoud van het rietland wordt weinig gedaan. Het jaarlijks opnieuw verpachten brengt dit ook wel mee. Houtopslag wordt weinig gereoid en dit is voor het schoonhouden van de kragge wel gewenst. Ook veel sloten en vaarten, waarlangs het riet afgevoerd moet worden, zijn vaak sterk dichtgegroeid en bemoeilijken het transport. Aan dit onderhoud zijn echter hoge kosten verbonden. Soms tracht men een kragge te verbeteren door er een greppel in te maken voor toevoer van water uit de sloten. Dit geeft slechts een goed resultaat in de directe nabijheid ervan.

Sinds in 1920 de boezembemaling van het Waterschap Vollenhove tot stand kwam, is het rietland in waarde achteruit gegaan. Voordien kwam door hoge waterstanden 's winters en ook 's zomers het rietland geregeld onder water. Deze schommelingen in de waterstand werkten ook verversend. De verlanding, het opgroeien van de kraggen werd er door tegen gegaan. Na het tot stand komen van de boezembemaling is alles snel aan het verlanden en daarmee gaat de rietgroei achteruit. Ook bomen en struiken gingen er veel meer groeien. De sloten groeien meer dicht. Door de boezembemaling is het verlandingsproces van veel open trekgraten waarschijnlijk versneld, zodat deze eerder riet zijn gaan produceren, waar tegenover dan het bestaan de rietland door de snellere verlanding sterk in waarde achteruit ging. Bovendien ontbraken voortaan de periodieke inundaties, die de rietgroei bevorderen.

Om de rietgroei opnieuw te stimuleren, heeft men het plan geopperd, het gebied te omkaden en de waterstand op te zetten. Tegelijk zou men dan water kunnen laten doorstromen.

De nu nog open of bijna open trekgraten verlanden dan minder snel en zullen eerst later rietland worden. Het bestaande goede en vooral matige rietland zal ervan profiteren, terwijl ook de ver verlande kraggen met bladriet of een zeer armelijke vegetatie van veenmos en begeleidende

soorten op de duur weer riet zullen gaan produceren. Waarschijnlijk zal ook wat hout afsterven door de hoge waterstand. Men kan dus verwachten, dat er meer riet zal geproduceerd worden, terwijl door de tragere verlanding de rietgroei langer zal standhouden.

Hoge waterstanden zouden vooral gewenst zijn in de beginperiode van de rietgroei, vanaf half April. Ook als het etgarderiet gaat groeien, is een extra hoge waterstand gewenst. In het late najaar en de winter kan de waterstand weer normaal zijn. Dit zal het rietnijden vergemakkelijken. Doorstroming en daardoor verversing van het water zou gewenst zijn, omdat dit ook de rietgroei bevordert.

De bestaanspeiler van het veeteeltbedrijf wordt gevormd door het hooiland op de ribben en het aangemaakte kraggeland. Door zijn lage ligging is vooral het aangemaakte kraggeland slecht van kwaliteit en weinig vatbaar voor verbetering. Dit hooiland zou echter door het opzetten van het water nog sterker in waarde achteruit gaan of vrijwel waardeloos worden, waarmee dus allerlei andere belangen geschaad worden. De keuze van het eventueel te inunderen gebied zou dus zo moeten zijn, dat er geen of zo weinig mogelijk van dit type land binnen valt. Dit is het geval tussen de 1 ste Bokvaart en de Hamsgracht.